

اداره مخصوصه

درسعادتده ياب عالی جادهسنده

محل اداره :

مُطَرِّفُ الْقُرْبَانِ

۱۳۲۶

اخطار :

سلكمزه مو افق آثار جديده مع المنونيه

قبول اولنور

درج ايدهلين آثار اعاده اولنور

دين، فلسفه، علوم، حقوق، ادبياتدن و سياسياتدن و بالخاصه كرك سياسي و كرك اجتماعي و مدني احوال و شئون اسلاميه دن بحث ايدر و هفته ده بر دفعه نشر اولنور.

صاحب و مؤسسى :

ابوالعلا زين العابدين — ح. اشرف اديب

درسعادتده نسخه سي ۵۰ پاره در

تاريخ تاسيسى

قبراه دن مقوا بورو ايله كوندريليسره سنوي
۲۰ غروش فضله آلنير

۱۰ تموز ۳۲۴

سنه لکي	التي آيلني	غروش	ولاياتده
۸۰	۴۰	»	ممالك اجنبيهده
۸۰	۴۰	»	

درسعادتده پوسته ايله كوندريليسره ولايات بدلي اخذ اولنور

عدد : ۵۲

۱۷ شعبان ۳۲۷ پنجشنبه ۲۰ اغستوس ۳۲۵

ايکنجی جلد

چالیشیر. مأمولدرکه بوجهان تفرقه پی وحدته سوق ایده جک صیحه
اک شوکتلی، اک قوتلی قطعه نیک سینته غیرتدن فوران ایدر.
شبهه ایتیزکه بویله مقدس، بویله مبارک برایشده علمای عاملینک
پک بیوک معاوتی، پک بیوک همتی اولور. والله یهدی من یشاء ولله
الامر من قبل ومن بعد.

مصر مفتیسی مرحوم شیخ محمد عبده
مترجمی: محمد عاکف

رایت شقاوت

— کریده —

سن اولیله فخر و مسرتله شیمدی چیرینما!
اوبوم کولکسی فرض ایت که بر زمان قالسین،
باشنده مغفر خونین، آئنده سیف و غا
تجسم ایله یین ارواحندن ده قورقارسک.

اولورمی مشهد اجداده سایه ریز ظفر
اوبزکه برچته نیک رایت شقاوتیدر،
اوبزکه معرکله شاهد خجالتیدر،
خرافه لر کییدر عنعناتی سرتاسر.

دیوب «خیال ایله پک اوغراشان اولور مجنون»
کولر بوجرآته عقل سلیم افلاطون.
دوکوب اوزاقلره لعین ظلال دورادور

اولیمپه رعشه ویررکن بزم هلال وقور
دوشونده عجزیکی آرتق هلاله قارشی ایکیل،
بوشانلی افقه یاقیشمازسک ای پاچاور اچکیل!

۹ اغستوس ۳۲۵ ابراهیم علاءالدین

کتب کلامیه نیک احتیاجات عصره کوره اصلاح و تألیفی

بین المسلمین مذاهب مختلفه نیک توحیدی

مدرسه لرده تدریساتک اصلاحی

مقرری
موسی کاظم
محرری
ح. اشرف ادیب

صدر اسلامده بالکنز احادیث و آیاتک معانی ظاهره سیله
اکتفا اولنوردی. بالخاصه پیغمبر زماننده هرکس شبهه ایتدیکی
مسئله پی بالذات حضرت رسوله صوراره حل ایدردی. کتاب یازمغه؛

بر بریله مسابقه یه قالفیشمه لری کندیلری ایچون نه فائده پی موجب
اولدی؟ اوت اولانجه فائده دنیاده بولندجه عمره سورن برحسرتدن
اولدکن صوکرده ابدی برخسران ایله سرمدی بر ندامتدن، برده
آرقه ده قاهره هیج بر زمان صیغه ایامدن سیلنمیه جک برسوه شهرتدن
عبارت!

حک عزننه، عدلاک عظمتنه یین ایدرمکه مسلمانلر کندی حالنه
براقیسه وحدته سائق اولان عقائد صحیحه لر یله ایچلرنده کی علمای
عاملینک ارشاداتی سایه سننده روحلری آز زمان ظرفنده بر برینه
قاینار، آحاد ملت پک چابوق دائره اتلافه کیرر. لکن یازقلر اولسونکه
ایچلرینه بتون سعادتی امیر یاخود ملک عنواننده آرایان بومفسدر
کیردی! اوت حریفلر امیر یاخود ملک نامنی آلسونلرده ایسترسه
امرو نهیک محل تطبیقی اولیان برکویه امیر اولسونلر...

ایشته مسلمانلرک یوزینی معکوس برقبه یه چویرن، ملوکه، خلفایه
قارشی خروج ایدن بوسفهای امتدرکه ماتی بو حاله کتیردی؛ کیمسه
کیمسه پی طائیماز، اوچ کشی عینی غایته توجیه حرکت ایده مر اولدی.
دائما اتفاق اوزره بولمق، حکومت اسلامیه پی تأیید ایچون
تعاوندر آیرلامق دیانت محمدیه نیک الکتین رکیندر، بو عقیده مسلمانلرجه
اوعقائد اولیه جمله سندنرکه هرکس بیلیر؛ کیمسه نه بر خواجه دن
صورمایه، نه بر کتابدن آرامایه حاجت کورمز.

ملت اسلامیه نیک بو کونکی حالی آریاب حمیته قان آغلادیور. آره ده
اوصافی صایدیمز سفهای امرا اولماسه یدی، شرقده کی مسلمان
غربده کی دیندایشله، شمالده کی جنوبده کی ایله برلشهرک عمومی بردن
عینی ندای دعوت «لیک!» دیر قوشاردی.

مسلمانلر حقوقلرینی صیانت ایچون انتباهدن باشقه بر شیشه محتاج
دکلدر. اوت افکار اویانلی که هرکس ملتک حقوقی نصل مدافعه
اولنه جغنی بیلسین؛ بومقصدی تأمین ایچون ایجابنده اخوان دینله
برلکده قیام ایتسین؛ ملتک باشنه کلن فلاکتلرک تفرقه دن، تشتت دن
اولدیغی ایجه ده اکلا سینده رابطه قدیمی تأییده اوکا کوره چالیشسین.
زمان آرتق تفرقه زمانی دکلدر؛ اتفاق زمانیدر، وحدت زمانیدر،

الکزه کن فرصتلری فوت ایتیکز، اغتنام ایدیکز. ماتم اولوی
دیر یلتمز؛ اسف کچمشی کری کتیرمز؛ کدر مصیبتی دفع ایتمز. سلامتک
مفتاحی وارسه یوقسه ایشدر. خلاصه یوکسلمک ایچون طوغر و لقدن
حسن نیتدن باشقه مردیون یوقدر. قورقو هلاکی تعجیلدن باشقه بر
ایشه یاراماز. یأس، همتسزلک اسباب هلاکندر.

«وقل عملوا فسیری الله عملکم ورسوله و المؤمنون ثم تردون
الی عالم الغیب والشهادة فینبئکم بما کتمت عملون.» صاقین «اقعدو مع
القاعدین» خطابنه مخاطب اولیکز! «رضوا بأن یکنوا مع الخوالف
وطبع الله علی قلوبهم فهم لایفقهون» فرقه سنه کیرمکن صاقینکز.

قرآن اولمه مشدر، ابدی برحیاته مظهردر. اوکا مراجعت ایدنه، اونی
حکم اتخاذا ایلیک. مأمولدرکه امرای مسلمین کندیلرندن اول کچنلرک
حالندن عبرت الیرده چاره لر بوسوتون منقطع اولمادن مافاتی تلافی یه

او قومغه لزوم یوقدی . کرک دینه ، کرک دنیا به عائد شیلر ، هزنه اولورسه اولسون ، بویله حل اولنوردی . کتاب تألیفنه لزوم کورولمدی .

صوکرآ تابعین زماننده اختلاف ظهور ایتدی . بونک اوزرینه اتحاد اسلام ایچون کتابلر یازلمه باشلادی . چونکه اگر تشتت آرا وقوع بولورسه ، اختلاف آرا حاصل اولورسه ؛ اهالی اسلامیه آره سنده تفرقه میدانه کله جک . تفرقه کلنجه قوت زائل اولور ، صوکرآ معاذالله بتون امت محو اولور . اونک ایچون اختلافلری قالدیرمه به چالیشدیلر . حتی باطلدن تفریقه اوغراشیدیلر . ایشته او وقت کتابلر تألیفنه باشلاندی .

بالخاصه علم کلامده ایدی تفرقه . کتابلر یازیلدی . ارباب بصیرت اولانلر حتی قبول ایتسون ، دینلدی . وفائده سی کورولدی .

فقط بونلرده فلسفه دن بحث یوقدی . علوم فاسفیه هنوز اسلامه انتقال ایتمه مشدی . هر مسئله بر آیت ، بر حدیثله اثبات اولنوردی . علمای متقدمینک مسلکی بو ایدی . چونکه احتیاج اونستیده ایدی . صوکرآ علوم فلسفیه عربجه به انتقال ایتدی . ترجمه ایدیلدی . بونک اوزرینه برچوق مسلکله ، مذهبلر ده ظاهر ایتدی . مثلاً او وقت قدر « مشائیون » مذهبی بیلمزلردی . چونکه بحث یوقدی . او ، میدانه چیقدی . صوکرآ « طبعیون » نه دیمک اولدینگی کیمسه بیلمیوردی ، بویله بر فکر یوقدی .

بوفکرلر ایشته هپ اومسلکله ایچنده کورولدی . سالکی ارلانلر اولدی . اما آز ایدی . صوکرآ مشائیون مسلکی اک چوق میدان آلدی . سالک اولانلر پک چوغالیدی . اونک اوزرینه اونلره قارشیه مدافعه لازم کلدی .

بویله کرک اشراقیون ، کرک مشائیون مسلکله قارشیه مدافعه لزومی حس ایدینجه او بولده کتابلر یازلمه باشلاندی ؛ که ایشته علمای متأخرینک علم کلامی اودر . یعنی علم کلامه فلسفه قاریشدیریلدی ، چونکه او یله ایجاب ایتدی .

فقط بو ، اصل اولدی ؟ اولا علما اونلری تحصیل ایتدیلر ، صوکرآ مدافعه ایلدیلر . او بولده کتابلر یازدیلر .

برخیلی زمان بویله دوام ایتدی . صوکرالی اشراقیون مذهبی پک رواج بوله مدی . اک چوق مدافعه مشائیون قارشیه ایدی . کتابلر کوسترییور . بونلره مدافعه ایچون چوق کتابلر یازیلدی .

نهایت مشائیون مسلکی ده منقرض اولدی . یعنی فنلر دیکشیدی . فنلر دیکشجه مشائیونک استناد کاهی اولان جهتلرده آلت اوست اولدی . شو حالده اونلره قارشیه مدافعه دهده بر فائده قالمادی .

چونکه اوفنلرک ملتزمی یوق ، اومسلکی التزام وترویج ایدن کیمسه بولونمایور ؛ که اونلره قارشیه مدافعه لر میدانه قویلمده اوصورتله احکام دینی محافظه ایدلم .

بونلر منقرض اولونجه یرینه « مادیون » قائم اولدی . شیمدی بونلره قارشیه مدافعه لازم کلدی .

نصل که علمای متکلمین وبالخاصه متأخرین هم طبعیون ، هم مشائیون ، هم اشراقیون قارشیه مدافعه ده بولوندیلر ، وموفق ده اولدیلر ؛ شیمدی بزده زمانمزه کی معارضله قارشیه مدافعه ده بولونمق لازم کلیر .

— بز کندومزدن برشی قاتارسه ق نصل اولور ؟ بز اونلرک مدافعاتی تعقیب ایدلم ، کیدلم ...

دیرسه ، دیرزکه : — پکی ، فقط کیمه قارشیه ؟ شیمدی بو مسلکده ارباب علومدن ، تعبیر آخرله فلاسفه دن هیچ بر فرقه یوق که اونلره قارشیه بومدافعاتی سرد ایدلم .

« بو عالم اون اوج کرده دن عبارتدر . ایشته برنجیسی طوبراق ، ایکنجیسی صو ، اوچنجیسی هوا ، دردنجیسی نار ، طقوزده افلاک وار . بونلر بر برینک ایچنده در . وبو افلاک ازلی وابدی در . سائرلریده نوعاً و جنساً ازلی وابدی در . بوصورتله عالم ، قدیم در »

شیمدی بویله دین بر آدم یوق . او حالده مدافعه ایده جکزه دیه : « خیر ، سنک قدیم دیدیکمزه طوغرو دکلدر ، بلکه حادث در . » بویله کندی کندمزه باغیرم . نه چیقار ؟ بوکونکی فلاسفه بزم دیدیکمزه کبی دییور :

— اوت ، کره ارض حادث در . واوزرنده کی مخلوقات ده حادث در .

صوکرآ : « افلاک دیدیکمزه شی ، او یله بطلمیوسک دیدیکی کبی طقوزی بر برینک ایچنه کیرمش ، دکلدر . بویله افلاک ده یوقدر . » دیهلم ، کیم دیکلر ؟ بر کره افلاک وجودینی قبول ایتیور که « حادثدر » دیه الزام ایدلم . شیمدیکی فلاسفه نک اعتقادی :

« شوفضا نامتناهی در . ایچنده بولونان اجرامده کذلک نامتناهی در . وبواجرام من حیث الصوره حادث در . یالکزه قدیم اولان اجزای اصلیه سی ، اجزای فردیه سی در . بو عالمده هیچ بر صورت یوقدر که حادث اولماسون ، هپسی حادث در ؛ لکن اجزای فردیه ابدی در . »

ایشته بوکونکی فلاسفه نک فکری بو . شیمدی قالقوبده بونلره قارشیه : « افلاک قدیم دکلدر ، حادث در . » دیرسه کزه کولرلر .

— سن نه سویلرسک ؟ دیرلر .

— صوکرآ انسان قدیم دکل ، حادث در .

— البت حادثدر . ارض برچوق طبقه اته منقسم در . طبقه عباده انسان حادث اولمشدر . سنک دیمک علم ارضی ده بیلدیکک یوق . بدیهی برشی بو . کیم دیمش انسان قدیمدر ؟

— بیلیم ایشته وقتیه دیمشدر . اوکا قارشیه سویلرم .

— اونلری بولده اونلره قارشیه سویله !..

دیرلر آدمه . شو حالده کورولیور که زمانمزه درسملری بوکا کوره اصلاح لازم در . زمانمزه کی فلاسفه پی رده ایده جک کتابلر تألیفنه احتیاج شدید وار .

اما : — بز اولجه سویلنن سوزلری تکرار ایده جکزه ...

فائده سی. یوقدر. بالعکس مضرتی وارد. بوراده تعصب اولماز .
ایشته آثار کوستریور که بتون اعصاردهده اوپله یابدیلر . بتون
علما هر عصرک احتیاجنه کوره کتاب یازمشلردر .

شوحالده کورولبور که علم کلامی اصلاح لازمدر . متکلمینک
متأخرینی فصل فاسفنهک عربجه به انتقالیه بواصلاحه لزوم کوردیلر
طبیعیاتدن الهیادن برچوق شیر علاوه ایتدیلر؛ بزده عین احتیاجده یز .
بزده زمانمکز احتیاجنه کوره علم کلام کتابلرینی اصلاح لازمدر .

اوندن باشقه فرق اسلامییه آره سنده برچوق نزاعلر اولمش .
اسلام تفرقیه دوشمش . برچوق مذهبلیر جیقمش . اومذاهبدن
برقسی الان باقی . مثلاً : شافیه ، حنبلیه ، مالکیه وار . بونلر اهل
سنت اولقله برابر احکام فرعیدهده بزده مخالفدر ، هپسنده دکلسدهده
برچوغنده مخالفدر . واقعا اساسده اختلاف یوق ، فقط بعض
فرعده وار .

بواختلافی یکدیگر مزه قارشی خصومت صورتنده کوستر مه ملی یز .
مثلاً شافعی یی کندی مزه قارشی بر خصم عدایته ملی . اونلر اوپله یاپار ،
بزده بویله . احتمال که بزم ، احتمال که اونلرک یابدینی موافقدر . بونلر
مسائل اجتهادیه در . حالبوکه مسائل اجتهادیه ادله ظنییه مستنددر .
هرایکی طرفکده دلائلی ظنی در ، قطعی دکلدر .

شوحالده اجتهادلر آراسنده برفرق اوله ماز . انک ایچون دیرلر که :
اجتهاد ایله اجتهاد نقض اولونه ماز .

مثلاً : حنفی مذهبنده بولونان برفقیه بالاجتهاد بر مسئله حقنده بر
حکم ویرر . سوکرا دیکرک اونی بوزمنه حتی یوق . حتی بر شافعییه
کوستر اسه اوده بوزمه ماز . امضایه مجبور اولور . نه دن؟ چونکه کندی
اجتهادی اوته کینک اجتهادندن فضله دکل که . اوده ظنی ، اوده ظنی .
شوحالده «بزاومسئله حقنده بویله اجتهاد ایتمشز ؛ فلانده شویله اجتهاد
ایتمش ، اماخلط ایتمش ، او قدر ایبری کتمه ملی .» دیمک حماقت اولور .
ایشته بو حال ، تفرقیه سبب اولمشدر . قوت ، اسلامک قوتی
طاغلمشدر . شایان تأسفدر . ایی برشی دکل . الله بزده اتحادی امر
ایتدیکی حالده کندی کندی مزه اختلافلر چیقارمشز ، کندی کندی مزه
طاغتمشز . بر بر مزی خصم کورمه ملی یز .

بر مذهب دیکر مذهب اهلی قطعاً خصم عدایته ملی . عدایدر سهک
ایشته نه حاله کلدک !..

بواحتیاجی اکلامی یز . یعنی بو احتیاجی بیلملی یز که ارامزده کی بو
اختلافلری از الیه چالیشه لم .

مثلاً بسمله حقنده حنفی شافعی یی اکفار ایتر . چونکه ایکینسکده
دلیللری قوتلی . هر ایکی طائفه دیکرینی معذور کورور .

سوکر ابرشیعی مذهبی وار . شیعیلرله سنی لر آره سنده کی خصومت ،
عادتا عداوت درجه سنه وارمش . بلکه دهها شدتلی . بنجه بو ، ایی برشی
دکل . هله بو کون بو خصومتی قالدیر ملی . بو کون بتون اسلاملرک اتحادی
لازم کلیر . قطعاً وقاطبه بویله در . چونکه بو اتحادی یاپه ماز سهق

دیرسه ، اوباشقه . اونکله دین مدافعه ایدلیمش اولماز .
سوکرا مشائیون جناب حقک وجودینی مصدقدر : «الله واردر ،
دیرلردی ؛ البت بو کائناتک علت اولاسی واردر ، که واجب الوجوددر .
فقط او واجب الوجود فاعل موجبدر ، فاعل مختار دکل . بونک
ایچون عالم قدیمدر . چونکه فاعل موجبدن صدور ایدن شی ازلی
اولور . بناء علیه الله موجب ، عالم قدیمدر . چونکه عالم اوندن صدور
ایتمش وبوالایجاب صدور ایتمش ...» بویله دیرلردی .

بزبوکا قارشی اوزمانلر دیمشندکله : «خایر الله فاعل موجب دکل ،
فاعل مختاردر ...» شیمدی فلاسفه حاضر مه قارشی بونی سویلر سهک
بزده کولرلر :

— سن نه سویلر سهک؟ دیرلر .

اونک نظریه سنجه الله یوق . نزده قالدی که موجب یا خود مختار اولسون
شوحالده بونلر قارشی فاعل محیب ، فاعل مختار مسئله لرینی ذکرده فائده یوق .
حکما دیمشلر که : «جناب حنک صفاتی یوقدر . کندیسی واحد
حقیقی در . بناء علیه اونده بر طاقم صفت تصوری باطلدر . مادام که
واجب الوجوددر ، احتیاجدن وارسته در . اگر صفات اولور سه فصل
واحد حقیقی اولور ؟ سوکرا صفاتدهده احتیاجی لازم کلیر . حالبوکه
احتیاج وجوب الوجوده منافی در . اوبذاته قائمدر ، بذاته عالم ، بذاته قادر ،
بذاته مریددر . الخ ... علم ذاتک عینی ، قدرت ذاتک عینی ، بتون او
صفت دیدیکمز شیر ذاتک عینی در .»

معتردهده بوکا سالک اولدیلر . قبول ایتدیلر . شیمدی بو یولده
مدافعهده بولنسهق : «خایر ، واردر ؛ علمیه عالم ، قدرتیله قادر ، حیاتیله
حی در ... مثلاً اراده سیله مریددر ، کلامیه متکلمدر .»

دیه معارضلر مزه قارشی سوز سویلیه جک اولور سهق بزده کولرلر
ودیرلر که :

— بز اساسی قبول ایتبورز . نزده قالدی ذاتی ، صفاتی
مسئله سی !..

خلاصه بو کون بزم معارضلر مز ، یعنی فلاسفه فکر الوهیت وفکر
نبوتی قبول ایتبورلر . واقعا طبیعیوندن بضایری الوهیتی قبول ایتشلر .
لکن اونی ده تعمیق ایدر سهک انلرک الله دیدیکی شی ینسه طبیعت
اولبور .

شوحالده بزده لازم جهت ، علم کلام جهتی ، یعنی علم کلام
کتابلرینی احتیاجات حاضر مه کوره تألیف ایتک . بوده نه ایله اولور ؟
برکره معارضلر مزک فنونتی بیلمکله اولور . بیلمنزه اونلر
قارشی سوز سویلننه مز . نته کیم علمای سلف اوپله یابدیلردی :
زمانلرنده کی فلاسفه نک فلرینی تحصیل ایتدیلر ، سوکرا اونلرک
سوزلریله اونلری الزام ایتدیلر .

شیمدی بز قالدیده معلومات حاضر مزله مدافعه یه یلته نیر سهک
کولونج اولورز . چونکه بیلمیورز . اولا اوفنلری تحصیل ایدلم .
سوکرا مدافعه ایدلم .

ارتق بواحتیاجی حس ایتلی یز . بو خصوصده تعصب کوستر مه نک

قطعاً بیلملی بزرگه ده‌ها یارم عصر سورمز اوروپالیلر بزی بلع ایلیه جکدر، بتون مسلمانلر محو اوله جوق در .

بزی محافظه ایچون اتحاددن باشقه چاره یوقدر .

شیعی اولسون ، سنی اولسون ، دکلکی که (لاله‌الاله محمد رسول الله) دیور، کندینی مسلمان عد اییدیور؛ اونی دائرة اتحاده آملی در .

اوت خطالری واردر ، یوق دکل ، فقط خطالرینی اصلاح ایدهلم . یکدیگر مزه قارشنی اعلان عداوت ایلمیهلم . خطالری وارسه اخطار ایدرک دائرة انصافه دعوت ایدهلم . اما خصمانه دکل ، حسن نیتله . هرکسک عقلی ، فکری وار . البت تصحیح افکار ایدر . آرقادن آرقه به بزاونلری تضلیل ، اونلر بزی تضلیل ... بونلر چوجوق ایشلری ، بویله شانلی برأتمه یاقیشماز .

اونلری دعوت ایدهلم ، قارشنی قارشنی به ... لم ، علماسیله کوروشلم ، انسانجه سنه قوشلم ، آکلاشهلم :

— یا هو ! هیمز مسلمانز . نه در بینمزده کی بو مجادله ، بو قاوغا ؟ بر مجلس مناظره تشکیل ایدهلم . بینمزده کی اختلافی مسئلهلر نه ایسه حل ایدهلم ...

شیعی علماسنی دعوت ایلملی یز . بر مجلس تشکیل ایدهرک اختلافلری حل ایتملی یز . بو حال تفرقه به نهایت ویرملی یز . نه در بو حال ؟ ایکیمزده قرآن او قوروز ، ایکیمزده الله بر ، پیغمبر حق اعتقاد ایدرز . سوکرا انلره کوره بز باطل ، بزه کوره اونلر باطل . نه حیاتدر ، نه تفرقه در بو ؟ قوتک طاغیلمسی ، مسلمانلرک انحطاطی بوندن نشأت ایتمدی . بو بویله در . بو فکرلر بو کونکی احتیاجله متناسب دکلددر . ادب دائره سنده مناظره ایتملی . طوغروسی بودر . مباحثه ایدرسه ک بن امینم که اونلر دائرة انصافه کله جکدر .

مابعدی وار

سرتاج علماء شریعت پناه شیخ الاسلام حضرت تلرینه

آچیق مکتوب

فضیلتما ب افندمز

اهل اسلام حالا دین مبین اسلامی بیلمیور دیسهم چوق آغر وچوق آچی برسوز اولور، دکلکی؟ بو آغر و آچی سوزی سویلمیه ، تکرارینه واعلاننه کندیمی وجداناً بورجلی بیلیورم .

« دلیل » استنلورسه — سائر مملکتلر قطعلر کنارده دورسون دارالخلافة ، در سعادت ایچروسندن بردکل سوری سوری آیاقلی وجانی دلیللر سوق ایتمک ممکندر . فقط بوکا حاجت قالمیور ظن ایدرم . چونکه مسلمانلرک یوزده ۹۹ ی اسلامیتمک ندن عسارت اولدیغنی بیلمدکلری کیزلی قبالی برشی دکلددر .

اقصای شرقدن اقصای غربه قدر اقوام اسلامی قابلامش نصب خرافات ، تکاسل وغفلت بوجهالتک هم دلیل قویسی ، هم نتیجه فجبی در .

اون بش یکریمی سنه مدرسه کوشه لرنده وحجره لرنده کتاب آقاران « منلا » « خواجه » افندیلر مزنی روح و حکمت اسلامی بیلمش آکلامش ظن ایتمک استیوروز ، فقط بونلرک بیلمکیندن ، آکلایشندن ملت مستفید اوله مدیغنی سویلمک لازمدر . منلا چوق ، لکن ملتده بیلمکی یوق .

اون بش یکریمی سنه « مدرسه تحصیلنده بولنقی پک آزمسلمانه میسردر . بناه علیه باقی قالان بیگده ۹۹۹ ی دین مبین اسلامی هر قومک کندنی لساننده موجود بولنان « شرائط الايمان » « ضرورات دینیه » مزراقلی و مزراقمز ، صغیر و کبیر « علم حال » رساله لرندن تحصیله مجبور بولنیور و مذکور علم حالرده نه وارسه خلاقک بیلمدیکی اوندن عبارتدر . . . . .

شریعت پناه افندمز

ممالک اسلامیده موجود علم حاللرک هیچ بری روح و حکمت دینیه مزدن معلومات و درس ویرمیور ؛ ممالک عثمانیهده بویله بر علم حال آرادم ، موجودلری کوزدن کچوردم ، مع التأسف بوله مدم . موجود علم حاللرک جمله سی آتجق بش فرض ایله اصول عبادتدن خبر ویریورلر . باشقه برشی یوق انسانک مسلمانک سعادت دنیویسی و اخرویسی ایچون مسلمانلرده موجود و مسلمانلره غایت لازم حقائق و قواعد مقدسه یوقیدر که جمله علم حالجیلر بونلری پرده لیوب کچمشلر ؟

فضیلتما ب

تربیه ملی و تحصیل معارفده معینکیز بولنان معارف ناظری ایله بر لکده لطفاً و تنزلاً اشبو چوبان مکتوبنه برکوز ایتمک . جناب حق مجرد اوله رق بر چوق شیلر بیورمش ، بکا ایمان و عبادت ایتمک دیمش . . . بونی او قوروز ، اداسنه چالشوروز ، بعده سعادتک سغیکزه توقب ایدر ، عبادتدن سوکره کیدک رزقکیزی آرایکیز ، حلال تدابیر و صنایعده قصور ایتمکیز . حلال کسب عبادتندر .

اتفاق و شرکت ایله کوریلن ایشلره برکت ویره جکم کبی بر چوق حقیقتلر دها بیورمشدر ؛ امی بی آت تحصیل ایله مدنی دائره به داخل و فعالیت شخصییه واجتماعیه به تحریک ایدن بونجه احادیث نبویه دن امته خبر ویرلما مکده در . نه ایچوز ؟

« برکون قلعه قپوسنده بکجیلک ، برکون عبادالله ک فائده و محافظه سنه خدمت ، قرق کون اوروج و عبادتدن افضلدر » کبی مدنیت واجتماعیت بشریه نک اساسلرندن اولان قواعد مقدسه نورانی دینک سطرلرنده ، روخنده بولنورده چوجقلر مزه نه ایچون درس و تلقین ایتملر ؟ فعالیت و وظائف اجتماعیه سوندریلوب « نمه لازم » تولدینی موجب دکلیدر ؟

« جنت آنالرک آیاغی آتسده در » ، « قادین قز و یتیم حقندن قورقک » ، « مملکت کفر ایله منقرض اولماز آنجق عدالتسزلک ایله » کبی قواعد مدنیه واجتماعیه نک مستور قالدقلرندن دکلیدر که